

TELKIAMĖS SKURDO MAŽINTI: PROJEKTO DALYVIŲ SIŪLYMAI SOCIALINEI POLITIKAI TOBULINTI

Antstolių veikla ir skurstančiųjų skolos

- ▶ Problema: Labai daug asmenų, kurie dėl įvairių praeities ir gyvenimiškų aplinkybių gyvena skurde ir turi išsiskolinimų, negali integruotis į visuomenę, dingsta jų motyvacija dirbti, nes antstolių skolų išieškojimo praktika juos palieka be pajamų išgyvenimui, bazinių poreikių tenkinimui.
- ▶ Siūlymai:
 - ▶ Jeigu asmuo turi daugiau negu vieną vykdomąjį raštą, visus raštus perduoti vykdyti vienam antstoliui, kad per klaidą nebūtų per daug nuskaičiuojama iš jo pajamų.
 - ▶ Jokiu atveju nuo minimalios mėnesinės algos (MMA) neišskaičiuoti daugiau nei 20%.
 - ▶ Sudaryti darbo grupę reformuoti skolų išieškojimo tvarką, kai skolininkai nemokūs dėl socialinės padėties.

Pensininkai, vieniši pensininkai

- ▶ Problemos:
 - ▶ Pensijų dydžiai neatspindi kainų ir dirbančiųjų uždarbio augimo, o priklauso nuo subjektyvių politinių sprendimų.
 - ▶ Vieniškų asmenų namų ūkių skurdo rizikos lygis – 34%. Našlių pensija netaikoma niekad nevedusiems vienišiams pensininkams.
- ▶ Siūlymai:
 - ▶ Indeksuoti pensijas, kad kainoms ir uždarbiams kylant, atitinkamai didėtų ir pensininkų pajamos.
 - ▶ Pakeisti našlių pensijas į vieniškų pensininkų priedą prie pensijos ir jį padidinti.

Vaikai globos namuose

- ▶ Problema: Apie 4000 vaikų, netekusių tėvų globos, gyvena globos namuose. Vaiko buvimas institucinės globos įstaigoje, ypač iki trejų metų amžiaus, lemia raidos sutrikimus, emocines problemas ir dažnai ilgalaikę socialinę atskirtį.

Nacionalinis skurdo mažinimo organizacijų tinklas kartu su Pilietinės visuomenės institutu 2013–2014 m. įgyvendina projektą „Telkiamės skurdo mažinti“ finansuojamą Europos Ekonominės Erdvės Finansinio Mechanizmo NVO programos Lietuvoje, Norvegijos Karalystė, Islandijos Respublika ir Lichtenšteino Kunigaikštystė, siekdamas prisidėti prie ekonominių ir socialinių skirtumų mažinimo Europos Ekonominėje Erdvėje (EEE), sukūrė EEE ir Norvegijos finansinius mechanizmus. EEE finansinio mechanizmo parama yra skirta 15–ai šalių. Antrasis EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų laikotarpis apima 2009 – 2014 metus. Šiuo laikotarpiu Lietuvai bus skirta 84 milijonai eurų Norvegijos ir EEE paramos įvairiems projektams šalyje įgyvendinti.

► Siūlymai:

- Priimti LR Prezidentės pateiktas Civilinio kodekso pataisas riboti vaikų iki 3 metų patekimą į globos namus, sumažinti vaikų, patenkančių į globos namus, skaičių ir paskatinti globą šeimoje bei įvaikinimą.
- Įgyvendinti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos patvirtintą globos namų pertvarkos veiksmų planą, kuris numato iki 2020 m. perpus sumažinti vaikų skaičių globos namuose, išplėsti paslaugų bendruomenėje prieinamumą ir ruošti profesionalius globėjus.

Socialinės pašalpos ir „skurdo spąstai“

► Problemos:

- Vieniškų asmenų pašalpa nepakankama minimaliems gyvenimo poreikiams patenkinti.
- Šeimoms paspendžiami „neaktyvumo spąstai“, kai pašalpos ir kompensacijos didesnės nei būtų galima užsidirbti.
- Piniginės socialinės paramos reformos (perdavimo savivaldybėms) pasekmės skurdui ir socialinei atskirčiai neaiškios.

► Siūlymai:

- Tarp savivaldybių ir ilgalaikių pašalpų gavėjų sudaryti teisių ir pareigų sutartį, suteikiant galimybes gavėjui įgyti specialybę, mokytis, pasiruošti įsidarbinimui, gauti kitas reikalingas paslaugas, įskaitant ir gydymąsi nuo priklausomybių. Jeigu laikomasi įsipareigojimų, padidinti vieniškiems asmenims pašalpos dydį.
- Reikia vykdyti reformos monitoringą ir užsakyti tyrimą, kokios reformos pasekmės skurdo lygiui ir gyliui, skurstančiųjų gyvenimo sąlygoms, ar įveikia biurokratinės kliūtis teisėti gavėjai.

Ilgalaikiai bedarbiai

- Problema: Lietuvoje yra 73,4 tūkst. ilgalaikių bedarbių. Bedarbių skurdo rizika – 61%. Tyrimai rodo, kad ilgalaikiai bedarbiai ne tik praranda kvalifikaciją ir įgūdžius, bet taip pat praranda pasitikėjimą savimi, puola į neviltį ir socialinę atskirtį, yra diskriminuojami darbdavių.
- Siūlymas: Tinkamų paslaugų plėtojimas, savivaldybių partnerystės su NVO. Ilgalaikiam bedarbiui nepakanka registruotis ir kartą per mėnesį apsilankyti teritorinėje darbo biržoje, tapti aktyviam ir įgyti savarankiškumą. Reikia taikyti tarpininkavimo įdarbinant ir įdarbinimo su parama paslaugas, kurios sėkmingai taikomos Vakarų Europoje. Tarpininkavimo uždavinys – formuluoti lūkesčius, motyvuoti, lavinti socialinius įgūdžius, orientuoti, tarpininkauti, suteikti pagalbą darbo vietoje.

Nevyriausybinių organizacijų pasiūlymus apibendrinio Nacionalinis skurdo mažinimo organizacijų tinklas

Nacionalinis skurdo mažinimo organizacijų tinklas kartu su Pilietinės visuomenės institutu 2013–2014 m. įgyvendina projektą „Telkiamės skurdo mažinti“ finansuojamą Europos Ekonominės Erdvės Finansinio Mechanizmo NVO programos Lietuvoje. Norvegijos Karalystė, Islandijos Respublika ir Lichtenšteino Kunigaikštystė, siekdamos prisidėti prie ekonominių ir socialinių skirtumų mažinimo Europos Ekonominėje Erdvėje (EEE), sukūrė EEE ir Norvegijos finansinius mechanizmus. EEE finansinio mechanizmo parama yra skirta 15-ai šalių. Antrasis EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų laikotarpis apima 2009 – 2014 metus. Šiuo laikotarpiu Lietuvai bus skirta 84 milijonai eurų Norvegijos ir EEE paramos įvairiems projektams šalyje įgyvendinti.